

Sant Dnyaneshwar Shikshan Sanstha's

ANNASAHEB DANGE COLLEGE OF B PHARMACY, **ASHTA (D. Pharm Course)**

CORONA VIRUS DISASTER

Shaping Future Transforming Healthcare Education Beyond Degree

OUR INSPIRATION

HON. SHRI. ANNASAHEB DANGE (APPA)

OUR CORNERSTONE

HON. ADV. RAJENDRA R. DANGE

OUR MOTIVATOR

PROF. RAFIQ. A. KANAI

COVER IMAGE

MR. N. V. PATIL

EDITORIAL

DR. R.B. JADHAV EXECUTIVE EDITOR

MR. N.V. PATIL EDITOR IN CHIEF

Miss. CHORMALE CHAYA PATLU STUDENT EDITOR

Mr. PAWAR HARI DHANAJI STUDENT EDITOR

CONTRIBUTORS

DR. R.B. JADHAV, MR. N.V. PATIL, MR. S. S. UPADHYE, MR. N.R. INAMDAR, MS. N. V. WADD, MR. S. S. PATIL, MS. S. S. THORAT

PHONE:02342-241125
PRINCIPALADCBP@GMAIL.COM
VISIT-WWW.ADCBP.IN

मराठी विभाग

1.'पर्यावरण'

'पर्यावरण' हा शब्द म्हणजे पाणी, जमीन, वायू आणि मनुष्यासह इतर सजीव प्राण्यांमधील अस्तित्वातील आंतर-संबंधांची बेरीज होय. पर्यावरणाचे दोन मुख्य घटक आहेत- अजैविक घटक आणि जैविक घटक. अजैविक घटकांमध्ये प्रकाश, हवामान आणि पाणी यासारख्या निर्जीव वस्तूंचा समावेश आहे तर जैविक घटकांमध्ये मानव, वनस्पती आणि प्राणी यासारख्या सजीव जीवांचा समावेश आहे.

आयुष्य जगण्यासाठी स्वच्छ वातावरण आवश्यक आहे. परंतु आपली वेगवान आणि धावपळीची असलेली जीवनशैली पर्यावरणाला प्रदूषित करीत आहे. पर्यावरणाविषयी लोकांना संवेदनशील बनविणे अत्यंत आवश्यक आहे. ग्लोबल वार्मिंग वाढणे, ओझोन थर कमी होणे, जंगलतोड इत्यादी पर्यावरणीय समस्या ही मोठी समस्या आहे. आपल्याला पर्यावरणाला वाचविण्यासाठी जास्तीत जास्त झाडे लावायला हवी. त्यामुळे पाऊस सुद्धा वेळेवर पडेल.

माती, पाणी, हवामान, प्रकाश इत्यादी अजैविक घटकांच्या अभ्यासाला मानव, प्राणी अशा दोन्ही जैविक घटकांशी एकत्रित करणाला पर्यावरण म्हणतात. सोप्या शब्दांत सांगायचं तर, पर्यावरण म्हणजे आपल्या सभोवतालच्या प्रत्येक वस्तू. त्यामध्ये पाणी, हवा, मृदा, हवामान, प्राणी, मनुष्य असे अनेक घटक येतात. झाडामुळे आपल्याला ऑक्सिजन मिळत असते त्यामुळे आपले जगणे शक्य झाले आहेत.

पर्यावरणाने आम्हाला असंख्य फायदे दिले आहेत जे आम्ही त्यांना परतफेड करू शकत नाही. जंगले आणि झाडे हवा शुद्ध करतात आणि हानिकारक रसायने शोषतात. जगण्यासाठी आपल्याला स्वच्छ पाण्याची गरज आहे. पर्यावरणामुळे आपल्याला खिनजेही मिळतात जे दागदागिने तयार करण्यासाठी आणि मिश्र धातु तयार करण्यासाठी वापरतात. आपण वातावरणापासून अन्न मिळवितो.

पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी आपण आपल्या जीवनशैलीत साधे बदल स्वीकारू शकतो. वापरात नसताना आपल्या घराचे पंखे आणि दिवे बंद करुन वीज वाचवायला हवी. जेव्हा वापर असेल तेव्हाच आणि तेवढाच विजेचा वापर करण्याचा प्रयत्न करायला हवा. अक्षय ऊर्जेचा स्रोत वापरायला पाहिजे.

कमी करा, पुन्हा वापरा आणि पुनर्वापर करा. कमी करणे म्हणजे पृथ्वी स्वच्छ ठेवण्यासाठी कमी कचरा निर्माण करणे. पुनर्वापर करणे म्हणजे एखादी वस्तू पुन्हा वापरणे होय. उदाहरणार्थ, जुन्या किल्ल्या आणि भांडी स्वयंपाकघरात वस्तू ठेवण्यासाठी वापरल्या जाऊ शकतात. एखाद्या गोष्टीचे रीसायकल करणे म्हणजे त्याला पुन्हा कच्च्या मालामध्ये रुपांतरित करणे होय ज्याला नवीन वस्तूचे आकार देता येईल. उदाहरणार्थ, मेटल रीसायकलिंग. आपण एकदा वापरलेले प्लास्टिक बाहेर फेकून देतो तर याचा योग्य तो पुनर्वापर केला पाहिजेत.

पाटील रंजीत धोंडीराम द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

2. ग्लोबल वार्मिंग

जेव्हा पृथ्वीचे सरासरी तपमान योग्य मर्यादेपेक्षा जास्त वाढते तेव्हा ग्लोबल वार्मिंग ही एक घटना आहे. ग्लोबल वार्मिंगच्यामागील घटना म्हणजे ग्रीनहाऊस इफेक्ट.

जेव्हा वातावरणातील हरितगृह वायू पृथ्वीच्या पृष्ठभागाची उष्णतेपासून बचाव करतात तेव्हा हरितगृह परिणाम उद्भवतात. हे यामधून वातावरणात उष्णतेला चिकटते आणि तापमानात वाढ होते ज्याम्ळे ग्लोबल वार्मिंग होते. ग्लोबल वार्मिंगचे वातावरणावर बरेच गंभीर परिणाम होतात.

जेव्हा मनुष्य जीवाश्म इंधन जाळतो; कार्बन डाय ऑक्साईड, मिथेन आणि ओझोन सारखे वायू वातावरणात उत्सर्जित होतात. या वायूंमुळे पृथ्वीवर सर्वप्रकारचे थर तयार होते, ज्यामुळे उष्णतेला वातावरणात विरघळण्यापासून प्रतिबंधित करते.याला ग्रीनहाऊस इफेक्ट म्हणतात.

ग्रीनहाऊस परिणामामुळे, पृथ्वीचे तापमान वाढते आणि तापमानातील वाढीला ग्लोबल वार्मिंग असे म्हटले जाते.

ग्लोबल वार्मिंग म्हणजे पृथ्वीच्या तापमानात वाढ. तापमानात झालेली वाढ ही मुख्यतः हरितगृह परिणामामुळे झाली आहे. हा एक परिणाम आहे जेथे उष्णता पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर अडकली आहे. कार्बन डाय ऑक्साईड आणि ओझोन सारखे वायू उष्णता सुटण्यापासून रोखतात आणि म्हणूनच त्यांना ग्रीनहाऊस वायू म्हणतात.

जीवाश्म इंधन जळणे आणि उत्पादन यासारख्या क्रिया ग्रीनहाऊस गॅस उप-प्रॉडक्ट्स म्हणून तयार करतात. जेव्हा वातावरणात या वायूंचे प्रमाण वाढते तेव्हा ते अधिकाधिक ग्रीनहाऊस परिणामास कारणीभूत ठरतात.

अशा प्रकारे, पृथ्वीचे तापमान सतत वाढते. तापमानात होणाऱ्या या निरंतर वाढीस ग्लोबल वार्मिंग असे म्हणतात आणि हवामान आणि जैवविविधतेतील बऱ्याच महत्त्वपूर्ण बदलांना ते जबाबदार आहेत. ग्लोबल वार्मिंगचे परिणाम जगातील काही ठिकाणी खूप स्पष्ट आहेत.

ग्लोबल वार्मिंगमुळे अत्यंत दुष्काळाच्या घटना घडल्या आहेत. ज्या प्रदेशात पाऊस भरपूर होता, तिथे कमी पाऊस पडतो. जगभरात मान्सूनच्या पॅटर्नमध्ये बदल झाला आहे. ग्लोबल वार्मिंगमुळे हिमनद्या वितळण्यामुळे आणि समुद्राच्या पातळीत वाढ होण्याची शक्यता असते, परिणामी पूर येतो.

ग्लोबल वार्मिंग देखील प्रजातींवर मोठ्या प्रमाणात परिणाम करते. काही जमीन प्रजाती तापमान आणि हवामान बदलांसाठी अत्यंत संवेदनशील असतात आणि अत्यंत परिस्थितीत टिकून राहू शकत नाहीत. मासे आणि कासवांच्या अनेक प्रजाती समुद्रात तापमान बदलांसाठी संवेदनशील असतात आणि मरतात.

तापमानात होणाऱ्या बदलांसाठी कोरल रीफ्स देखील अत्यंत संवेदनशील असतात आणि त्यांची संख्या कमी होत आहे. ग्लोबल वार्मिंग ही एक गंभीर समस्या आहे आणि पूर्ण प्रयत्न आणि गांभीर्याने सामोरे जाणे आवश्यक आहे.

ग्लोबल वार्मिंगची कारणे:-

जीवाश्म इंधन जाळणे

ग्रीनहाऊस वायूंचे उत्पादन मनुष्याने केलेल्या विविध जीवाश्म इंधनांच्या निर्मिती व वापराद्वारे केले जाते आणि परिणामी ग्लोबल वार्मिंग होते. जेव्हा जेव्हा जीवाश्म इंधने कोळसा किंवा

पेट्रोलच्या रूपात आपल्या वनस्पतींमध्ये किंवा वाहनांच्या शक्तीसाठी जाळली जातात तेव्हा वातावरणात एक शक्तिशाली ग्रीनहाऊस गॅस सीओ २ सोडला जातो.

बहुतेक सर्व वीज निर्मिती प्रकल्प कोळसा प्राथमिक इंधन म्हणून वापरतात, परिणामी सीओ २ वायूचे जास्त उत्पादन होते. अगदी जीवाश्म इंधनांच्या उत्पादनामुळे काही शक्तिशाली ग्रीनहाऊस वायूंचे उत्पादन होते जे नंतर ग्लोबल वार्मिंगला कारणीभूत ठरतात.

जंगलतोड

झाडे नैसर्गिक एअर फिल्टर आहेत आणि हवा स्वच्छ करण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात. झाडांमध्ये सीओ २ शोषून घेण्याची आणि ऑक्सिजन उत्सर्जन करण्याची नैसर्गिक प्रक्रिया असते. पृथ्वीवरील मानव, प्राणी आणि वनस्पती यांच्या अस्तित्वासाठी ऑक्सिजन किती महत्वाचे आहे हे सांगणे अनावश्यक आहे.

दुर्दैवाने, मोठ्या जंगलांची क्षेत्रे व्यावसायिक क्रियाकलापांसाठी साफ केली जात आहेत, परिणामी सीओ २ ची मोठ्या वातावरणीय एकाग्रता होईल आणि परिणामी ग्लोबल वार्मिंग वाढेल. जितके अधिक जंगले साफ केली जातील तितकीच सीओ २ ची एकाग्रता जास्त होईल आणि म्हणूनच ग्लोबल वार्मिंगचे प्रमाण जास्त असेल.

कृषी उपक्रम

कृषी उपक्रम देखील जागतिक तापमानवाढीस जबाबदार आहेत. आज कृषी उद्योग रासायनिक खते आणि जंतुनाशकांचा वापर करतात. त्यातील बह्तेक विघटनानंतर हानिकारक हरितगृह वायू

तयार करतात. रासायनिक खते आणि जंतुनाशकांच्या वापरामुळे निर्माण होणारी एक शक्तिशाली ग्रीनहाऊस वायूंपैकी एक नायट्रस ऑक्साईड (एनओ २) आहे.

तसेच, गुरेढोरे आणि इतर जनावरे मिथेन (सीएच ४), आणखी एक शक्तिशाली ग्रीनहाऊस गॅस तयार करतात. पशुधनाची मोठी संख्या आणि विस्तृत चरण्याचे क्षेत्र, ग्लोबल वार्मिंगसाठी मिथेनचे उत्पादन पुरेसे आहे.

तात्पर्य

ग्लोबल वार्मिंग हे मुख्यतः औद्योगिकीकरण, वाहतूक इत्यादी मानवी कार्यामुळे होते. ग्लोबल वार्मिंग कमी करण्याची गुरुकिल्ली आणि त्याचा परिणाम ग्रीनहाऊस वायूंचे उत्पादन कमी करण्यामध्ये आहे. उद्योगांसाठी कडक कायदे करून आणि पारंपारिक जीवाश्म इंधनाऐवजी पर्यायी इंधन स्त्रोत वापरुन हे काही प्रमाणात साध्य होऊ शकते.

-भानवसे ओंकार विक्रम प्रथम वर्ष डी फार्मसी

3. शिक्षण

शिक्षण हा जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे. आपल्या जन्मापासूनच आपल्याला भिन्न धडे आणि क्रियांकलाप शिकवले जातात. कधींकधी आपण गोष्टी सहज समजून घेतो आणि कार्य करण्याचा आपला स्वतःचा मार्ग विकसित करतो आणि कधींकधी आम्ही फक्त कॉपी करतो. एखाद्यास शिक्षित करणे म्हणजे मजकूर ज्ञान प्राप्त करणे असा नाही. हे आपल्या सर्वांगीण विकासासाठी देखील जबाबदार आहे.

आपल्या विज्ञान पुस्तकात विविध क्रियाकलाप दर्शविलेले आहेत, ते आमच्या दिवसा ते दररोजच्या क्रियाकलाप आहेत आणि आपण त्यांचा प्रयत्न केला पाहिजे कारण जेव्हा आपण अशा क्रियाकलाप करता तेव्हा आपले मन आपोआपच विविध प्रश्न निर्माण करते आणि यामुळे शोध घेण्याची प्रवृत्ती येते. हे केवळ आपली कौशल्ये विकसित करणार नाही तर शिक्षणाची प्रवृत्ती देखील विकसित करेल.

तो जॉन आमोस कोमेनेयस होता जो आधुनिक शिक्षणाचा पिता म्हणून ओळखला जात होता. त्यांनी विविध प्रकारच्या आणि शिक्षणाच्या प्रकारांवर चर्चा केली. त्यांच्या मते शिक्षण फक्त वर्गखोल्यापुरते मर्यादित नव्हते. त्यांनी विविध शिक्षण पद्धती, सिद्धांत आणि प्रणालींवर लिखाण केले. केवळ भ्रमंतीवर विद्यार्थी विश्वास ठेवू शकत नाहीत.

शिक्षणामुळे त्यांच्या शब्दात आदर आणि बोलण्याची भावना देखील विकसित होते आणि सर्वांसोबत आदराने वागवते. तथापि, एखादी व्यक्ती शिक्षित होऊ शकते, परंतु जर तो

इतरांचा आदर करीत नसेल किंवा एखाद्या विशिष्ट ठिकाणच्या विशिष्ट नियमांचे पालन करीत नसेल तर त्याला अशिक्षित म्हणतात. शिक्षणाने जबाबदारीची भावना विकसित केली आणि जर आपण त्यांना समजून घेतल्यास आणि लागू केले तरच आपल्या शिक्षणाला मूल्य आहे.

शिक्षण म्हणजे शिकण्याची प्रक्रिया, कौशल्ये आणि मूल्ये आत्मसात करणे होय. मुलाच्या सर्वांगीण विकासासाठी शिक्षण आवश्यक आहे. केवळ मुलेच नाही, तर गुणवतेच्या शिक्षणामुळे सर्व वयोगटातील लोकांना देखील फायदा होतो. शिक्षण हे एक शिक्तशाली शस्त्र आहे जे एक अनुत्पादक व्यक्तीला समाजातील उत्पादक सदस्यात रूपांतरित करू शकते.

शिक्षण आणि विकास

शिक्षणामुळे व्यक्ती, समाज तसेच देशामध्ये अनेक घटकांवर समग्र विकास होतो. वैयक्तिक स्तरावर, मुलास जगाच्या आव्हानांवर शिक्षित करण्यासाठी आणि त्याच्यावर अविश्वास ठेवण्यास ते तयार करते. त्या मार्गावर चालण्यासाठी, वाढीसाठी आणि धैर्याने सुशिक्षित मूल किंवा प्रौढ व्यक्तीसाठी एक स्पष्ट योजना आहे.

शिक्षणाबद्दल डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी म्हटले आहेत कि, "शिक्षण हे वाघिणीचे दूध आहेत आणि ते प्राशन केल्यावर तो गुरगुरल्याशिवाय राहणार नाही."

याव्यतिरिक्त, एक सुशिक्षित व्यक्तीला रोजगार मिळतो किंवा कोणत्याही स्वरोजगारात गुंतलेला असतो, ज्यामुळे त्याच्या कुटुंबात आर्थिक प्रगती होते. बहुतांश, सुशिक्षित आणि कल्याणकारी कुटुंबे पुरोगामी समाजाची पायाभरणी करतात, जी प्रत्येक येणाऱ्या दिवसाबरोबर वाढत जाते.

सुशिक्षित आणि उत्पादक नागरिक ही कोणत्याही देशाची मौल्यवान मालमता असतात आणि तिच्या सामाजिक आणि आर्थिक विकासात महत्त्वपूर्ण योगदान देते. एक दर्जेदार आणि सक्तीचे शिक्षण निरक्षरता, दारिद्र्य आणि सर्वांगीण सुसंवाद निर्माण करून देशाच्या विकासास मदत करते.

शिक्षण आणि समाज

शिक्षणाची उपलब्धता आणि गुणवता यावरही मोठ्या प्रमाणात समाजाचे कल्याण अवलंबून असते. शिक्षणास उचित महत्त्व देणारा आणि लिंग-आधारित किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारचा भेदभाव न करता आपल्या मुलांना आणि प्रौढांपर्यंत ते प्रवेश करण्यायोग्य बनविण्यासाठी कोणताही प्रयत्न न करणारा समाज निरोगी, आनंदी आणि उत्पादक समाज आहे याची खात्री आहे. असा समाज राष्ट्राच्या मुकुटातील रत्नांसारखा असतो.

शिवाय, हे सांगणे चुकीचे ठरणार नाही की एखाद्या देशाची वास्तविक प्रगती त्याच्या समाजातून स्रू होते; दुसरीकडे, एखाद्या समाजाची प्रगती त्याच्या शिक्षणाच्या पातळीवर

आणि त्यात प्रवेश करण्यावर अवलंबून असते. म्हणूनच, शिक्षण हा सुसंस्कृत समाजाचा अविभाज्य भाग आहे आणि नंतरची व्यक्ती योग्य विश्वासार्हता न देता प्रगती करू शकत नाही.

-पुजारी प्रणव रामदास प्रथम वर्ष डी फार्मसी

कविता

करावे किती आई तुझे कौतुक अपुरे पडती शब्द हे माझे नाही फेड़ शकत

उपकार आई तुझे ।। अमृतासमान मला तू पाजला ग पान्हा

जसे मांडीवर यशोदा आईच्या श्री कृष्ण बाळ तान्हा ।। सर्व अवगुणांचा माझ्या केलास आई तू विलय

होतात माझे सर्व गुन्हे माफ असे आई तुझे न्यायालय ।।

आई तुझ्या कुशीतली गाढ झोप संपूर्ण संसारात नाही पुढचे सातही जन्म तुझ्या गर्भात मिळो

> मी एवढीच वाट पाही ।। असे वाटते मजला

जगावे पुन्हा येऊनी तुझ्या मी पोटी तुझ्याविना सर्वच दुनिया मला वाटे खोटी ।।

आई तूच माझ्या आयुष्याची बदललीस ग काया

साष्टांग नमन करुनी पडतो आई मी तुझ्या पाया ।। प्रेम तुझे आहे आई या सर्वांहून भारी

म्हणूनच म्हणतात स्वामी तिन्ही जगाचा आई विना भिकारी ।।

चव्हाण खोत गायत्री संजय प्रथम वर्ष डी फार्मसी

प्रेम हृदयातील एक भावना कुणाला कळलेली कुणाला कळून न कळलेली कुणी पहिल्याच भेटीत उघड केलेली

तर कुणी आयुष्यभर लपवलेली कुणी गंमत करण्यासाठी वापरलेली तर कुणाची गंमत झालेली कुणाचे आयुष्य उभारणारी तर कुणाला आयुष्यातुन उठवणारी प्रेम फक्त एक भावना

वाळवे प्रणव तातोबा
प्रथम वर्ष डी फार्मसी

माय असते मंदिराचा उंच कळस माय असते अंगणातली पवित्र तुळस माय असते भजनात पवित्र अशी संतवाणी माय असते वाळवंटात प्यावे थंडगार पाणी

जासूद ओंकार यशवंत -द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

जीवन हे शेत आई म्हणजे विहीर जीवन ही नौका तर आई म्हणजे तीर

जीवन ही शाळा तर आई म्हणजे पाटी जीवन हे कामच काम तर आई म्हणजे सुट्टी

आई म्हणजे मंदिराचा उंच कळस आई म्हणजे अंगणातील पवित्र तुळस

आई म्हणजे भजनात गुणगुणावी अशी संतवाणी आई म्हणजे वाळवंटात प्यावं असं ठंडगार पाणी...

संकपाळ विकास मधुकर द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

तुझ्या प्रेमाने रडवलं आहे खुप तुझ्या आठवणीने मला सावरल आहे खुप मी तुझ्यावर जिवापाड प्रेम करत होतो

माझ्या या मजबुरीला तू आजमावलं आहे खुप दिली आहेसच तू मला प्रेम भंगाची जखम मग कशाला हवे आहे तुझ्या आठवणींचे मलम

चौगुले सुनील महावीरप्रथम वर्ष डी फार्मसी

बाप

आईचं गुणगाण खुप केले पण बिचा-या बापाने काय केले? बिकट प्रसंगी बापच सदा सोडवी आपण फक्त गातो आईचीच गोडवी

आईकडे असतील अश्रुंचे पाट, तर बाप म्हणजे संयमाचा घाट. आठवते जेवण करणारी प्रेमळ आई त्या शिदोरीची सोय ही बापच पाही.... देवकी - यशोदेचं प्रेम मनात साठवा टोपलीतुन बाळास नेणारा वासुदेवही आठवा

रामा साठी कौशल्येची झाली असेल कसरत पुत्र वियोगाने मरण पावला दशरथ काटकसर करुन मुलास देतो पौकेटमनी आपण मात्र वापरे शर्ट-पॅन्ट जुनी मुलीला हवे ब्युटीपर्लर, नवी साडी घरी बाप आटपतो बिन साबणाची दाढी

वयात आल्यावर मुले आपल्याच विश्वात मग्न बापाला दिसते मुलांचे शिक्षण, पोरीचे लग्न मुलाच्या नोकरीसाठी जिना चढुन लागते धाप आठवा मुलीच्या स्थळासाठी उंबरठे झिजवणारा बाप जीवनभर मुलांच्या पाठी बापाच्या सदिच्छा त्यांनी समजुन घ्यावं, हीच माफक इच्छा..!!

संकपाळ संयोगिता ज्योतीराम -प्रथम वर्ष डी फार्मसी

डोळे मिटून जी प्रेम करते तिला प्रियसी म्हणतात डोळे उघडे ठेवून जी प्रेम करते तिला मैत्रीण म्हणतात डोळे वटारून जी प्रेम करते तिला बायको म्हणतात स्वतःचे डोळे बंद होई पर्यंत जी प्रेम करते तिला आई म्हणतात पण डोळ्यात प्रेम न दाखवता जो प्रेम करतो त्याला बाबा म्हणतात

> -पाटील ऋतुराज विजयकुमार दवितीय वर्ष डी फार्मसी

कॉलेज विश्वापासून दूर जाताना...

प्रत्येकजण उंची स्वप्न घेऊन निघालेला, आयुष्याच्या नव्या लढाईसाठी सज्ज झालेला! कोणीतरी उच्चशिक्षण घेऊन होईल परदेशात स्थायिक, कोणी समाजसेवेत तर, कोणी देशसेवेत रमून जाईल,

काहीजण विवाहबद्ध होऊन हाकतील संसाराचा गाडा, विश्वभ्रमंतीला जाईल एखादाच निसर्गवेडा! एके दिवशी अचानक फोन खणखणेल, मित्राचा आवाज हृदय हेलावून टाकेल. जुन्या आठवणींना झळाळी येईल, कॉलेजविश्वाची सफर प्न्हा एकदा घडेल.

तो दिवस फक्त स्वतःचा असेल, ना कामाची घाई ना कुठला तणाव. फक्त जुन्या सोनेरी क्षणांचा सहवास, गमतीजमतींचा- मजामस्तीचा प्रवास. ए पढाकू पेपर दाखव, नाहीतर खाशील', 'वहिनी आली बघ तुझी, अदबीने बोल', 'यार आज गाडीची चावी दे, उद्या देतो परत', जायचं का फोटोशूटला लेक्चर बंक करुन?'

सगळंच जसंच्या तसं आठवतं, अगदी काल-परवाच घडल्यासारखं. मग वाटतं कसे राहिलो त्यांच्याशिवाय इतकी वर्ष ? जे कधीकाळी जगण्याचाच भाग होते

पुन्हा एकत्र भेटण्याची ओढ लागते.

सगळ्यांची शोधाशोध सुरु होते.

दिवस ठरतो, वेळ नक्की होते.

ठरलेल्या ठिकाणी प्रत्येकजण वेळेआधीच हजर असतो.

पुन्हा एकदा सुरु होतो अल्लंड प्रवास... कट्ट्यावरच्या गप्पांना उधाण येतं. इतक्या वर्षातल्या घडामोडी नजरेसमोरुन जातात. ही वेळ कधी संपूच नये असं वाटतं.

प्न्हा भेटण्याची आश्वासनं मिळतात,

कट्टेकरी आपल्या कामाला जातात.
सगळेच उत्साहात, आनंदात असतात.
पण...काही प्रश्न अनुत्तरीतच राहतात.
आमच्यानंतर कधी हा कट्टा गजबजला असेल?
त्याला नवीन कट्टेकरी मिळाले असतील?
की तो वर्षानुवर्ष वाट पाहत असेल?
उंच भरारी घेणाऱ्या पाखरांना कवेत घेण्याची...
कॉलेजविश्वापासून दूर जाणाऱ्यांना पुन्हा इथे आणण्याची....

-शिवपुजे अभिषेख गुंडू प्रथम वर्ष डी फार्मसी

हिंदी विभाग

1. मनुष्य एक सामाजिक पशु है

एक महीने के लिए आदमी को अकेला छोड़ दें और फिर देखें कि उसके साथ क्या होता है। वह अकेलेपन और अवसाद से पीड़ित हो जाएगा और इसके कारण शारीरिक और मानसिक स्वास्थ्य बीमारियां भी पैदा हो जाएँगी। एक आदमी के लिए अकेला रहना संभव नहीं है। मनुष्य हमेशा से एक सामाजिक पशु रहा है। वह आसपास के लोगों से प्यार करता है। अपने दोस्तों और परिवार के सदस्यों के साथ अपने विचार साझा करना, उनके साथ समय व्यतीत करना और उनके साथ अलग-अलग गतिविधियों में शामिल होने से उन्हें अच्छा महसूस होता है और उन्हें अपनी भावनाओं को व्यक्त करने का भाव मिलता है।

पहले के समय में भारत के लोग संयुक्त परिवारों में रहते थे। संयुक्त परिवार प्रणाली के कई फायदे थे। यह बच्चों के सर्वांगीण विकास के लिए अच्छा था। यह बुजुर्गों के लिए भी अच्छा साबित हुआ पर हाल ही में संस्कृति में बहुत बदलाव हुआ है। युवा पीढ़ी की सोच अलग है और विभिन्न कारणों से वह स्वतंत्र भी रहना चाहती है।

आज जहाँ युवा पीढ़ी अपनी गोपनीयता चाहती है और अपने तरीके से काम करना चाहती है तो इसका मतलब यह नहीं है कि उन्हें अपने आसपास लोगों की आवश्यकता महसूस नहीं होती है। उनके पास ऐसा करने के अपने स्वयं के तरीके हैं। अगर ऐसा नहीं होता तो सोशल मीडिया प्लेटफॉर्म और सोशल नेटवर्किंग साइटों को इतनी लोकप्रियता नहीं मिली होती।

गायकवाड हर्षदा पांडुरंग प्रथम वर्ष डी फार्मसी

2. स्वास्थ्य

स्वास्थ्य की परिभाषा कैसे विकसित हुई?

श्रुआत में स्वास्थ्य का मतलब केवल शरीर को अच्छी तरह से कार्य करने की क्षमता होता था। इसको केवल शारीरिक दिक्कत या बीमारी के कारण परेशानी का सामना करना पड़ता था। 1948 में यह कहा गया था कि विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्ल्यूएचओ) ने किसी व्यक्ति की संपूर्ण शारीरिक, मानसिक और सामाजिक स्थिति को स्वास्थ्य में शामिल किया है न कि केवल बीमारी का अभाव। हालांकि यह परिभाषा क्छ लोगों द्वारा स्वीकार कर ली गई थी लेकिन फिर इसकी काफी हद तक आलोचना की गई थी। यह कहा गया था कि स्वास्थ्य की यह परिभाषा बेहद व्यापक थी और इस तरह इसे सही नहीं माना गया। इसे लंबे समय के लिए अव्यवहारिक मानकर खारिज कर दिया गया था। 1980 में स्वास्थ्य की एक नई अवधारणा लाई गई। इसके तहत स्वास्थ्य को एक संसाधन के रूप में माना गया है और यह सिर्फ एक स्थिति नहीं है। आज एक व्यक्ति को तब स्वस्थ माना जाता है जब वह अच्छा शारीरिक, मानसिक, सामाजिक, आध्यात्मिक और संज्ञानात्मक स्वास्थ्य का आनंद ले रहा है।

स्वास्थ्य को बनाए रखने का महत्व

अच्छा स्वास्थ्य जीवन में विभिन्न कार्यों को पूरा करने के लिए आधार बनता है। यहां बताया गया है कि यह कैसे मदद करता है:

पारिवारिक जीवन: कोई व्यक्ति जो शारीरिक रूप से अयोग्य है वह अपने परिवार की देखभाल नहीं कर सकता है। इसी तरह कोई व्यक्ति मानसिक तनाव का सामना कर रहा है और अपनी भावनाओं को संभालने में अक्षम है तो वह परिवार के साथ अच्छे रिश्तों का निर्माण और उनको बढ़ावा नहीं दे सकता है।

कार्य: यह कहना बिल्क्ल सही है कि एक शारीरिक रूप से अयोग्य व्यक्ति ठीक से काम नहीं कर सकता। क्शलतापूर्वक काम करने के लिए अच्छा मानसिक स्वास्थ्य बह्त आवश्यक है। Shaping Future Transforming Healthcare Education Beyond Degree

काम पर पकड़ बनाने के लिए अच्छे सामाजिक और संज्ञानात्मक स्वास्थ्य का आनंद लेना चाहिए।

अध्ययन: ख़राब शारीरिक और मानसिक स्वास्थ्य भी अध्ययन में एक बाधा है। अच्छी तरह से अध्ययन करने के लिए शारीरिक और मानसिक स्वास्थ्य के अलावा अच्छा संज्ञानात्मक स्वास्थ्य बनाए रखना भी महत्वपूर्ण है।

-संकपाळ संयोगिता ज्योतीराम प्रथम वर्ष डी फार्मसी

कविता

'मुस्कुराता हुआ हर चेहरा'

मुस्कुराता हुआ हर चेहरा अच्छा लगता है,
चेहरे का नूर ही कुछ अलग सा लगता है,
लोग कहते है कि मुस्कान हर दर्द को छिपा लेती है,
वही मुस्कुराहट किसी की खुशी की वजह बन जाती है,
किसी के जीवन में नई आशाओं का संचार करती है,
किसी के जीवन से दुखों का नाश करती है,
चेहरे पर मुस्कान की खाशियत ही यही है।
अपनों के चहरे की मुस्कान सूकून देती है,
चिन्ताओं से मुक्ति का अहसास देती है,
पूछ ले जरा कोई मुस्कान के साथ तकलीफ आपकी
तो उस मायूसी से भरे संसार में नए हौसलों को उड़ान देती है।
किसी मासूम बच्चे के चहरे की मुस्कान,
दिल में जीने की नई उमंग जगाती है,
कह दे कोई मुस्कुराकर साथ हूँ मैं तेरे हर पल,
तो वो मुस्कान अकेलेपन के डर को भी दूर कर जाती है।

-कार्वे सुस्मिता राजपाल प्रथम वर्ष डी फार्मसी

'सच्ची दोस्ती'

दोस्ती है अनमोल रत्न;
नहीं तोल सकता जिसे कोई धन,
सच्ची दोस्ती जिसके पास है;
उसके पास दौलत की भरमार है,
न ही जीत न ही कोई हार है,
दोस्त के दिल में तो बस प्यार ही प्यार है।।

भटके जब भी दोस्त संसार के मोहजाल में, खींच लाता है सच्चा दोस्त उसे अच्छाई के प्रकाश में, छोड़ देता है जग सारा जब मुश्किल भरी राह में, सच्चा दोस्त साथ देता है तब जिंदगी की राह में।।

> बने चाहे दुश्मन क्यों न जमाना सारा, सच्चा दोस्त साथ देता है सदा हमारा, दोस्त के लिए कुर्बान होता है जीवन सारा, हर मुश्किल में बनता है वो सहारा।।

सच्ची दोस्ती को वक्त परखता हर बार है,
वक्त की हर परीक्षा से हसते हुए पास करना ही दोस्ती की पहचान है,
दुनिया की किसी शौहरत की न जिसे दरकार है,
सच्चा दोस्त रखने वाला संसार में सबसे धनवान है।।

- सावंत शीतल अशोक -प्रथम वर्ष डी फार्मसी

'मासूमियत से भरी मुस्कान'

मास्मियत से भरी होती है म्स्कान, दिल की ख्शी की पहचान होती है म्स्कान, लगता है जब कोई बेगाना अपना सा, तो इस छ्पे हुए राज को खोलती है म्स्कान। होठों के घरोंदे में छ्पी रहती है म्स्कान, जीवन को स्लझाती पहेली है म्स्कान, रुठ जाए जब कोई अपना किसी बात पर, तो उसको मनाने की जीत में शामिल होती है मुस्कान। अपनी मंजिल को पाने पर छलकती है म्स्कान, निराशा भरे जीवन में आशा का संचार है मुस्कान, जीत की नई परिभाषा है म्स्कान, बेरंग द्निया में रंगीन हौसला है म्स्कान। न जाने कितने रुपों में होती है ये म्स्कान, पर आखिर में होती है ये दिल की खुशी का ही परिणाम। अन्तिम शब्दों में है ये वन्दना शर्मा का पैगाम, मुस्कुराते रहो हर पल, सुबह और शाम, न जाने आपकी मुस्कान ही हो, किसी की जिंदगी में जीने की चाहत का जाम।

-मुजावर सबिना इक्बाल द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

"जगत जननी: नारी"

उतारो मुझे जिस क्षेत्र में

सर्वश्रेष्ठ कर दिखाउंगी,

औरों से अलग हूं दिखने में
कुछ अलग कर के ही जाउंगी।

चाह नहीं है एक अलग नाम की इसी को महान बनाउंगी, नारी हूं मैं इस युग की नारी की अलग पहचानबनाउंगी।

जो सदियों से देखा तुमने
लिपटी साड़ी में कोमल तन को,
घर-घर में रहती थी वो
पर जान न सके थे उसके मन को।

झुकी हुई सी नज़रें थी वाणी मध्यम मधुर सी थी, फिर भी तानों की आवाज प्रबल थी हिम्मत न थी उफ़ करने की।

अब बदल गयी है ये पहचान नारी की न साड़ी परिभाषा, वाणी अभी भी मध्यम मधुर सी पर कुछ कर गुजरने की है, प्रबल सी आशा।

> चाहे जो भी मैं बन जाउं गर्व से नारी ही कहलाउंगी, चाहे युग कोई सा आये मैं ही जगत जननी कहलाउंगी।

द्निया के इस कठिन मंच पर

एक प्रदर्शन मैं भी दिखलाऊंगी, कठपुतली नहीं किसी खेल की अब स्वतंत्र मंचन कर पंचम लहराउंगी।

-संकपाळ ऋतुजा कृष्णात द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

Joke

पित-पत्नी में जोरदार झगड़ा हुआ
पत्नी अपना घर छोड़कर मायके चली गई,
वो इतने गुस्से में थी कि पित को रास्ते से ही मैसेज कियाअब अपने फोन से मेरा नम्बर भी डिलीट कर देना,
पित ने रिप्लाई किया- Who Is This?

-घाडगे अनिशा अनिल प्रथम वर्ष डी फार्मसी

English के अलावा हिंदी में भी कुछ शब्द Silent होते हैं.

जैसे की अगर ध्यान दिया हो तो...,

जब कोई दुकानदार भाव करते समय कहता है कि "आपको ज्यादा नहीं लगाएंगे" तो इसमें..

"चूना" शब्द Silent होता है.

-कुंभार विजय जयसिंग प्रथम वर्ष डी फार्मसी

टीचर- इतने दिन कहां थे, स्कूल क्यों नहीं आए? गोल्- बर्ड फ्लू हो गया था मैम टीचर- पर ये तो पक्षियों को होता है इंसानों को नहीं गोल्- इंसान समझा ही कहां आपने...रोज तो मुर्गा बना देती हो..!!

> -पाटील अभिषेक सुनील प्रथम वर्ष डी फार्मसी

मोहल्ले में चोरी हो गई सभी लोग परेशान थे आखिर किस ने की यह चोरी? तब जासूस टिल्लू ने जाकर सबको बताया कि यह काम किसी चोर का लगता है.

> -जासूद ओंकार यशवंत द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

बरसात क मौसम सभी को मुबारक हो,

आप बारिश में नहाने जाओंगे...

पानी को छप छपाओंगे...

नाचोगे...

गाओगे...

कुदोगे...

ठीक है, करो..

क्यों कि हर "मेढक" बारिश में ऐसा ही करता है.

-खोत पृथ्वीराज रावसाहेब द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

एक औरत ने ट्रैफिक सिग्नल तोड़ दिया

पुलिसवाला- रुको.

औरत- मुझे जाने दो, मैं एक टीचर हूं.

पुलिसवाला- अहा! इस दिन के इंतज़ार में तो मैं कई सालों से था, चलो, अब लिखो मैं कभी ट्रैफिक सिग्नल नहीं तोडूंगी, 100 बार.

-कंद्रे मुकेश रेश्माजी द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

टीचर- एक दिन ऐसा आएगा जब पृथ्वी पर पानी नहीं रहेगा, जीव-जंतु नष्ट हो जाएंगे.

स्टूडेंट- सर, उस दिन कॉलेज में पढ़ने आना होगा या नहीं?

-संकपाळ विकास मधुकर द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

English Section

1. How to improve English communication skill

Watch movies in English

Watching series on Netflix might not exactly improve your debating skills or formal register, but it helps you to understand the language better, get used to colloquial, conversational forms of English and implicitly get a feeling for the language. Also, you could try to pick out words that sound highly informal and look up their more scholarly counterparts. Of course, there is also a plethora of documentaries (try anything by David Attenborough to start you off) to be found online as well. Being exposed to a language for the length of a movie might help you to actually start thinking in English.

Immerse yourself in English language news

Try to sample a broad range of English language newspapers, including broadsheets as well as magazines and tabloids. As well as helping you keep up to date with current affairs, this range of news sources will also expand your vocabulary. Another advantage is that you will also become more comfortable with how words are spelt and the contexts in which they are used.

Start a vocabulary book of useful words

Either in a notebook or on your computer, start making a list of useful words and phrases. Every time you hear or see a word you're not familiar with, note it down. Don't only focus on the word itself, but search for synonyms and phrases in which it's used. After all, you might understand what words such as "precedence" or "tantalizing" mean, but do you know how to use them accurately?

Have conversations in English

As helpful as listening and reading tasks may be, you also need to use English interactively and practice your own speaking skills. If you're lucky, you'll be friends with a few native speakers who can help you out, but if not then try to meet up with someone else studying English. Another option is to talk to yourself in the mirror or record yourself. Listening to the sound of your own voice might be a little bit awkward at first, but you will be able to hear mistakes of which you weren't previously aware.

Practice, practice, practice

Let's face it, academic phrases won't just fall from heaven and straight into your brain. Even if your English is already quite good, don't be complacent and underestimate stressful factors such as the time pressure in an exam. You still have to practice, no matter how much time you have left before your big day. Try coming up with a word of the day, and then try to employ it as often as possible. If you do this, don't waste time on extremely specific words you will never actually use. Instead, focus on conversational English which is likely to be relevant in the exam.

Curiosity doesn't always kill the cat

In order to improve rapidly, you should ask a lot of questions and resolve them. Don't just read phrases. Ask why they are used in a particular way, whether other constructions are possible as well and don't trust everything you read online. Of course, it is tempting to be content with the first answer that pops up on Google, but you'll find more rewards if you show a bit of curiosity.

Don't forget to have fun while you learn

If studying the English language only feels like a burden, it will seem tedious and you won't perform as well. This is why it's important to stay motivated and enjoy the experience of learning a new language. Find ways to add entertainment into your studies, such as playing word games with friends that will boost your critical thinking skills.

. Chormale Chaya Patlu

Second Year D Pharmacy

2. Self Motivation is the Key to Success!

Self motivation is essentially important in our life. During the different phases of our life, we come across many ups and downs of life. There's only power of self motivation that help us to stand out with resilience, courage and commitment. The following essay on Self motivation mentions the meaning, purpose & importance of self motivation, additionally it details how to have self motivation in life for greater purpose in life

Self motivation is simply the act of motivating oneself. But what exactly does it entail? Self motivation affects everything you do in life, from waking up early in the morning to complete your daily tasks, to studying hard for that upcoming exam, to working out at the gym when you are tired and just want to chill on the couch with a bag of chips. Self motivation is what makes you accomplish your goals and reach your full potential as a human being, and with it we can truly be unstoppable!

Self motivation is essentially important in our life. During the different phases of our life, we come across many ups and downs of life. There's only power of self motivation that help us to stand out with resilience, courage and commitment. The following essay on Self motivation mentions the meaning, purpose & importance of self motivation, additionally it details how to have self motivation in life for greater purpose in life

Self motivation is simply the act of motivating oneself. But what exactly does it entail? Self motivation affects everything you do in life, from waking up early in the morning to complete your daily tasks, to studying hard for that upcoming exam, to working out at the gym when you are tired and just want to chill on the couch with a bag of chips. Self motivation is what makes you accomplish your goals and reach your full potential as a human being, and with it we can truly be unstoppable!

Self Motivation is the Key to Success

Motivation in life can come in different forms, it may be purely materialistic like wanting money or a nice fancy car to make you feel cooler, or it may be something that relates more to your life's purpose like wanting to help others. It's a great way to perseverance and consistency

in life. Self motivation comes in all shapes and sizes, but what is important to remember is that it is completely unique to you. The best kind of self motivation comes from within, and requires a lot of introspection and soul searching to really understand what it is that truly motivates you.

How to Stay Self Motivated

So how do we give ourselves that necessary push to motivate ourselves? Here are some tips on how you can become more self motivated:

- 1. Wake up early. Like, as early as 5 am if you can manage it (or even earlier if you're really hardcore). There's a reason why all successful people seem to be early risers.
- 2. Plan your day the night before, and write it on a note on your wall, on your desktop background, or in some other place you will see everyday. A day planner also works very well if it is the kind that you carry around with you to remind yourself of what you should be doing at any given time.
- 3. Make a schedule for yourself, and include all the tasks you need to accomplish for that day. This will make it easier to do everything on time, without forgetting anything, and will keep you on track with your goals.
- 4. Take small steps to success. You don't have to wake up early and immediately start running 10 kilometers. Just get up, have a shower and breakfast, and start studying or working out. Once you get used to it you will be able to do it without even thinking about it.
- 5. Once you start feeling tired or lazy, try doing some exercise or stretching. This will get your blood going and you'll feel energized after that. Also, drinking a lot of water throughout the day will keep you hydrated and feeling good.
- 6. Remember: A new day will always begin after just one night! So don't feel bad about the things you didn't accomplish yesterday, because there's always a chance to start all over again.
- 7. Make your goals SMART. Specific, Measurable, Attainable, Realistic, and Time-bound goals will make it easier to stay motivated. For example, instead of saying "I will go to

- the gym three times a week", saying "I will go to the gym every day from Monday through Friday at 5 pm" will make your goals more specific and measurable.
- 8. Find a workout buddy. Someone who is going to be able to push you to do your best and motivate you if you happen to slack off.
- 9. Listen to music while at the gym, cooking, studying or doing homework. Or watching a movie if you're procrastinating on your studies. Music has the power to change our mood and can motivate us immensely!
- 10. Treat yourself, but in moderation. Buy yourself a new top if you've been good this week and have met your goals, or if you're having a good day, but don't reward yourself with that expensive ice cream or chocolate cake if you've been slacking off. Treating yourself is a good incentive to stay motivated, but don't let it become too much of a crutch.

- Pawar Hari Dhanaji Second year D Pharmacy

3. The Importance of Self Love

"If you can learn to love yourself and all the flaws, you can love other people so much better. And that makes you so happy." – Kristen Chenowith

Why is it so difficult to love ourselves? Basically, the short answer to this question is that we were raised in a society that didn't teach us about self-love. This may not seem very important to some, but self-love is one of the best things you can do for yourself.

Loving yourself provides you with self-confidence, self-worth, and in general, you feel more positive. If you can learn to love yourself, you will feel happier and will learn to take better care of yourself.

Looking in the mirror, most of us see a lot of different flaws and remember too many past experiences and failings to love ourselves. The less you love yourself, listen to yourself, and understand yourself, the more confused, upset, and frustrated you will be in life. When you begin to love yourself and continue to love yourself more and more each day, things slowly will be a little bit better in every way possible.

Unfortunately, self-love isn't always easy.

Accepting the pain and allowing yourself to be honest with who you are is a big step to loving yourself. Forgive yourself for past actions and things you are ashamed of doing.

Carrying a lot of negative emotions like jealousy, disgust, and rage can have a negative impact. We need to learn how to accept not only the emotions that create love, joy, and happiness but also the ones that cause fear, insecurity, and anger in our lives.

While we need to learn how to acknowledge and accept the pain with the love, another step is reconciling with a cold and unopened heart. Asking yourself if you fully love yourself can be very difficult because you must accept your flaws and faults.

Love is something we choose, the same way we choose anger, hate, or sadness. We have the power to forgive someone who has hurt us in the past. We can learn to finally heal from something when we can forgive. We can always choose love.

Learning to love yourself leads to better self-care. Examples of this could be taking a break from time to time and accepting that no one is perfect and things happen.

Another example could be saying no to others when you really don't have the time or energy to say yes. We often do too much for other people because we want to please everyone. We can forget to look after ourselves and then we become overwhelmed.

Today is the day you can love yourself completely with no expectations. Making the choice right now to choose your own love is the most powerful healing force you have.

- YADAV PRIYANKA SANJAY

- Second Year D Pharmacy

Institute Vision, Mission & Programme Educational Objectives

Vision:

To be a leading institute that transform youth power into knowledgeable, skilled and competent pharmacy professionals.

Mission:

To provide innovative environment, learning opportunities & amp; experience for developing competent pharmacy professionals.

Programme Educational Objectives:

On successful completion of (D. Pharm) program, Students shall be able to the following:

- 1. Conclusively demonstrate knowledge, skills, attitude & competencies for successful recruitment in various departments such as Pharmaceutical production, Pharmaceutical Quality Control, Quality Assurance, Pharmaceutical sales & distribution, Dispensing of medicine as Hospital or Community Pharmacist, Regulatory Affairs (as Drug Inspector), Academics (as Assistant Professor), Drug Information Services, Health Insurance, Medical Coding, Supply Chain Management, Forensic Sciences, Pharmacovigilance, Product Management Team, Central Drug Testing Laboratory (CDTL), Clinical Trials, Clinical Data Management, Indian Pharmacopeia Commission etc.
- 2. Realize the significance of higher education right from commencement of the program & thus prepare thoroughly for national level exams by stretching physical & intellectual capacities to its maximum level & also by judiciously using resources human, time, money & learning materials) for successfully qualifying examinations such as GPAT, GATE, M.Pharm-CET, MBA-CET, CAT (MBA entrance), MPSC, UPSC (Drug Inspector), Common Defence System (CDS) exam, Ph.D. Entrance Exam, GRE, TOEFL, IELTS etc.
- 3. Plan career as well as define career pathways by gathering necessary information & take correct decisions while opting for higher education (such as M. Pharm, MBA, M. Tech, M.S. etc) in Indian or Foreign Universities.
- 4. Plan & cultivate qualities for becoming successful entrepreneur from the beginning of program; Commence with small start-ups in following areas but no restricted to Retail or Wholesale Drug Store, Drug Information Services, Loan License Manufacturing, Cultivation of Medicinal & Aromatic Plants, Value-addition Natural Products, Manufacturing Unit of Medicinal & Cosmetic Products, Drugs &Food Testing Laboratory, Development of sustainable technology; Development of services for weaker & ignored sections of society by resolving their day to day problems.
- 5. Apart from personal monetary gains, participate voluntarily in public activities such as utilization of professional expertise, economic productivity, democratic processes, unity & social cohesion, human rights & peace, equity, equality & the absence of discrimination, & ecological sustainability.